

Sygn. akt III U 302/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy U. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie pobranych świadczeń

na skutek odwołania U. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 12 marca 2015 r., **znak:** (...)(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż w stosunku do wnioskodawczyni U. K. nie istnieje nadpłata 100% części uzupełniającej świadczenia i dodatku pielęgnacyjnego za okres od 1 marca 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. w kwocie 83.584,32 zł i w związku z tym wnioskodawczyni nie jest zobowiązana do zwrotu na rzecz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego kwoty 33.629,34 zł za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. jako świadczenia nienależnie pobranego.

Sygn. akt III U 302/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 maja 2015 r.

Decyzją z dnia 12 marca 2015 r., znak: (...)(...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego naliczył nadpłatę 100 % części uzupełniającej świadczenia i dodatku pielęgnacyjnego dla wnioskodawczyni U. K., z powodu pobierania świadczenia w pełnej wysokości od 1 marca 2005 r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym z tytułu ukończenia 75 lat życia od 1 kwietnia 2012 r. z uwagi na wydzierżawienie gospodarstwa rolnego zięciowi. Wskazano, iż w okresie od 1 marca 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. wnioskodawczyni pobierała świadczenie z powyższego tytułu w kwocie 83.584,32 zł, w tym dodatek pielęgnacyjny w kwocie 5.683,62 zł.

W uzasadnieniu decyzji podniesiono, że wnioskodawczyni była pouczona o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń, a mimo zajścia tych okoliczności pobierała przesyłane świadczenia i dlatego jest zobowiązana do zwrotu kwoty 33.629,34 zł za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. KRUS odstąpił natomiast od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 49.954,98 zł. Wskazano, iż kwota

podlegająca zwrotowi będzie potrącana z pobieranej przez wnioskodawczynię emerytury w ratach miesięcznych po 334,85 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 maja 2015 r.

W podstawie prawnej decyzji powołano art. 28 i art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 ze zm.), art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni U. K., wnosząc o przyznanie emerytury rolniczej wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w pełnym wymiarze od dnia 1 stycznia 2015 r.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podała, że zaskarżona decyzja została wydana bez właściwie określonej podstawy prawnej, bez dokładnego zbadania stanu faktycznego i jest dla niej krzywdząca. Organ rentowy przed wydaniem decyzji nie przeprowadził postępowania dowodowego i nie pozwolił wnioskodawczyni na przedłożenie dowodów dotyczących nie prowadzenia przez nią i jej męża S. K. działalności rolniczej. Wnioskodawczyni podała, że gospodarstwo rolne nie jest przez nich prowadzone od 1994 r., kiedy to zostało po raz pierwszy wydierżawione. Mąż wnioskodawczyni S. K. pozostawał na rencie chorobowej od 1992 r., aż do czasu uzyskania uprawnień emerytalnych z ZUS. Wnioskodawczyni natomiast jest osobą schorowaną, w podeszłym wieku. Od wielu lat pozostaje pod stałą opieką lekarską. W 1999 r. rozpoznano u niej niedokrwienną chorobę serca. Cierpi również na chorobę zwyrodnieniową układu kostnego. Po długotrwałym leczeniu farmakologicznym, które nie przynosiło pożądanych rezultatów, w dniu 9 stycznia 2009 r. została wpisana na listę oczekujących na endoprotezoplastykę stawów kolanowych. W listopadzie 2010 r. została przeprowadzona protezoplastyka całkowita cementowa stawu kolanowego prawego, a w grudniu 2011 r. protezoplastyka całkowita cementowa stawu kolanowego lewego w Wojewódzkim Szpitalu w P.. W dniu 22 lutego 2013 r. z uwagi na raka złośliwego piersi została wykonana u niej amputacja gruczołu piersiowego lewego w Centrum (...) w J.. Następstwem operacji była konieczność przeprowadzenia chemioterapii i radioterapii w Szpitalu (...) w B.. Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeniem z dnia 26 czerwca 2014 r. zaliczył wnioskodawczynię do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wnioskodawczyni podała również, iż w punkcie 6 decyzji podano, iż pomniejszona emerytura została jej przyznana dopiero od dnia 1 maja 2015 r. Takie stanowisko jest dla niej krzywdzące, bowiem poprzednio wypłacana emerytura decyzją Prezesa KRUS z dnia 5 grudnia 2014 r. wstrzymana została od dnia 1 stycznia 2015 r. Umowę dzierżawy wnioskodawczyni przedłożyła do KRUS w dniu 15 grudnia 2014 r., a emerytura w pełnej wysokości została jej przyznana od dnia 1 maja 2015 r.

Wnioskodawczyni podniosła także, iż w stosunku do niej zostały naruszone podstawowe zasady wynikające z k.p.a., tj.: prawo do rzetelnego załatwienia sprawy; prawo do uzyskania wyczerpującej informacji; prawo do udziału w postępowaniu; prawo do inicjatywy przy załatwieniu sprawy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazano, że Prezes KRUS decyzją z dnia 22 marca 2005 r. podjął na rzecz wnioskodawczyni wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej w wymiarze 100% od dnia 1 marca 2005 r. Podstawą takiego rozstrzygnięcia był fakt zaprzestania przez wnioskodawczynię prowadzenia działalności rolniczej poprzez wydierżawienie gospodarstwa rolnego

o powierzchni 1,71ha fiz. M. K. – umowa dzierżawy z dnia 20 grudnia 2004 r. Decyzją z dnia 12 marca 2012 r. Prezes KRUS przyznał wnioskodawczyni prawo do dodatku pielęgnacyjnego od dnia 1 kwietnia 2012 r. Podstawą wydania zaskarżonej decyzji był natomiast fakt, że wnioskodawczyni nie poinformowała Kasy, że dzierżawca M. K. jest jej zięciem (małżonkiem zstępnego). O tym fakcie Kasa uzyskała informację dopiero w dniu 30 grudnia 2014 r. W związku z powyższym należy uznać, iż w okresie od 1 marca 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. wnioskodawczyni nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a zatem świadczenie pobrane przez wnioskodawczynię w wyżej wskazanym okresie ma charakter świadczenia nienależnego.

Wskazano również, iż wobec zawarcia nowej umowy dzierżawy w dniu 21 stycznia 2015 r., decyzją z dnia 24 lutego 2015 r. Prezes KRUS przyznał wnioskodawczyni prawo do wypłaty części uzupełniającej emerytury od dnia 1 stycznia 2015 r. Wskazywany przez wnioskodawczynię termin 1 maja 2015 r., jako data przyznania prawa do pełnego świadczenia, dotyczy potrąceń nienależnie pobranego świadczenia, które jednak w związku ze złożonym odwołaniem nie będą realizowane do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 21 grudnia 1994 r. znak: (...) (...) (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał wnioskodawczyni U. K. emeryturę rolniczą okresową od dnia 13 grudnia 1994 r., tj. od zaprzestania działalności rolniczej. Wskazano przy tym, że część uzupełniająca podlega zawieszeniu z powodu osiągnięcia wieku o 3 lata niższego od wieku emerytalnego.

Wnioskodawczyni przedłożyła organowi rentowemu w dniu 15 grudnia 1994 r. umowę dzierżawy z dnia 12 grudnia 1994 r., z której wynikało, że U. i S. K. są właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 1,91ha położonego w miejscowości M., składającego się z działek nr (...). Jednocześnie gospodarstwo rolne obejmujące obszar o powierzchni 1,71ha położone w M., a składające się z działek nr (...) U. i S. K. wydzierżawili S. S. na okres 10 lat, z wyjątkiem działek nr (...) o powierzchni 0,20 ha.

Decyzją z dnia 14 marca 1997 r. znak: (...) (...) (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał wnioskodawczyni emeryturę rolniczą od dnia 1 kwietnia 1997 r. bezterminowo.

Decyzją z dnia 1 grudnia 2004 r. znak: (...) (...) (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zawiesił wypłatę części uzupełniającej emerytury wnioskodawczyni w wymiarze 100 % od dnia 1 stycznia 2005 r.

W dniu 2 marca 2005 r. wnioskodawczyni przedłożyła w KRUS umowę dzierżawy z dnia 20 grudnia 2004 r. na podstawie, której U. K. oświadczyła, że posiada gospodarstwo rolne o powierzchni 1,84 ha położonego w miejscowości M., składającego się z działek nr (...). Grunty rolne wchodzące w skład gospodarstwa rolnego obejmujące obszar o powierzchni 1,71 ha położone w M., składające się z działek nr (...), U. K. wydzierżawiła M. K. na okres 10 lat, z wyjątkiem działki nr (...) o powierzchni 0,13 ha położonej w M., która pozostała w użytkowaniu wydzierżawiającego (§ 1). Przedmiotowa umowa zawierała również zapis, iż ustalono, że wydzierżawiający nie ma możliwości przekazania gospodarstwa rolnego następcy, a dzierżawca nie jest małżonkiem wydzierżawiającego, jego zstępnym, małżonkiem zstępnym lub osobą pozostającą we wspólnym gospodarstwie domowym z wydzierżawiającym (§ 3).

Decyzją z dnia 22 marca 2005 r. znak: (...) (...) (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego podjął wypłatę części uzupełniającej emerytury w wymiarze 100 % od dnia 1 marca 2005 r.

Ponadto decyzją z dnia 12 marca 2012 r. znak: (...) (...) (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z urzędu przyznał wnioskodawczyni dodatek pielęgnacyjny od dnia 1 kwietnia 2012 r.

W dniu 30 grudnia 2014 r. w KRUS zgłosił się S. K., celem dostarczenia kolejnej umowy dzierżawy i jednocześnie oświadczył, że dzierżawca M. K. w stosunku do niego oraz jego żony U. K. jest zięciem. Ponadto oświadczył, że ani on, ani jego żona nie pomagają zięciowi w gospodarstwie rolnym. S. K. przedłożył umowę dzierżawy gruntów rolnych zawartą w dniu 15 grudnia 2014 r. na podstawie, której wydzierżawiająca U. K. oświadczyła, że jest właścicielem nieruchomości rolnej położonej w M., obejmującej działki nr (...) o łącznej powierzchni 1,7928 ha. Wydzierżawiająca oddała dzierżawcy M. K. w dzierżawę całą nieruchomość rolną, a umowa została zawarta na okres 10 lat.

Następnie w dniu 27 stycznia 2015 r. S. K. dostarczył organowi rentowemu: oświadczenie U. K. i M. K. o rozwiązaniu umowy dzierżawy z dnia 15 grudnia 2014 r. dotyczącą gruntów rolnych położonych w M. nr (...) i (...) o łącznej powierzchni 1,7928 ha z dniem 20 stycznia 2015 r.; umowę dzierżawy gruntów rolnych zawartą w dniu 21

stycznia 2015 r. na podstawie, której wydzierżawiająca U. K. oświadczyła, że jest właścicielem nieruchomości rolnej położonej w M., obejmującej działki nr (...) o łącznej powierzchni 1,7928 ha. Wydzierżawiająca oddała dzierżawcom A. i M. K. – jako wspólność ustawową małżeńską – w dzierżawę całą nieruchomość rolną, a umowa została zawarta na okres 10 lat.

W aktach organu rentowego zalega również: oświadczenie U.

i S. K. z dnia 16 lutego 2015 r., że nie będą oni prowadzić działalności rolniczej na gruntach wydzierżawionych córce i zięciowi w dniu 21 stycznia 2015 r.; odpis skrócony aktu małżeństwa A.(...) i M. K. z dnia 24 września 2009 r. nr (...).

Decyzją z dnia 24 lutego 2015 r. znak: (...) Prezes Kasy Rolniczego ubezpieczenia Społecznego przyznał wnioskodawczyni prawo do wypłaty części uzupełniającej emerytury od dnia 1 stycznia 2015 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 12 marca 2015 r. znak: (...)/10 Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego naliczył nadpłatę 100 % części uzupełniającej świadczenia i dodatku pielęgnacyjnego dla wnioskodawczyni U. K., z powodu pobierania świadczenia w pełnej wysokości od 1 marca 2005 r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym z tytułu ukończenia 75 lat życia od 1 kwietnia 2012 r. z uwagi na wydzierżawienie gospodarstwa rolnego zięciowi. Wskazano, iż w okresie od 1 marca 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. wnioskodawczyni pobierała świadczenie z powyższego tytułu w kwocie 83.584,32 zł, w tym dodatek pielęgnacyjny w kwocie 5.683,62 zł.

Podkreślono, że ponieważ wnioskodawczyni była pouczona

o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń, a mimo zajścia tych okoliczności pobierała przesyłane świadczenia, jest ona zobowiązana do zwrotu kwoty 33.629,34 zł za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. KRUS odstąpił natomiast od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 49.954,98 zł. Ustalono, iż kwota podlegająca zwrotowi będzie potrącana z pobieranej przez wnioskodawczynię emerytury w ratach miesięcznych po 334,85 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 maja 2015 r.

Dowód:

- decyzja Prezesa KRUS z dnia 21.12.1994 r., z dnia 14.03.1997 r., z dnia 22.03.2005 r., z dnia 12.03.2012 r., z dnia 24.02.2015 r.,
- umowa dzierżawy z dnia 12.12.1994 r., z dnia 20.12.2004 r., z dnia 15.12.2014 r., z dnia 21.01.2015 r.,
- protokół z dnia 30.12.2014 r.,
- oświadczenie o rozwiązaniu umowy dzierżawy,
- oświadczenie U. i S. K. z dnia 16.02.2015 r.,
- odpis skrócony aktu małżeństwa A. (...) i M. K. z dnia 24.09.2009 r. nr (...),
- zaskarżona decyzja Prezesa KRUS z dnia 12.03.2015 r.

Wnioskodawczyni U. K. jest właścicielką gospodarstwa rolnego odziedziczonego po swoich rodzicach o powierzchni około 1,90 ha położonego w M..

Mąż wnioskodawczyni S. K. pracował zawodowo jako urzędnik i dodatkowo pomagał wnioskodawczyni w pracy na roli.

Wnioskodawczyni po raz pierwszy zawarła umowę dzierżawy w 1994 r. z kuzynem S. S.. Po uzyskaniu przez S. S. prawa do renty nie mógł on w dalszym ciągu pracować w gospodarstwie rolnym i tym samym dzierżawić nieruchomości rolnej od wnioskodawczyni.

W związku z faktem, iż zięć wnioskodawczyni M. K. posiadał pole, zdecydowała się ona na kolejny okres jemu właśnie wydzierżawić swoje gospodarstwo od grudnia 2004 r. Zawierając umowę dzierżawy z M. K. wnioskodawczyni nie

rozumiała znaczenia słowa „zstępny”. Nie wiedziała, że zawarcie umowy o dzierżawę gruntów rolnych z zięciem powoduje zawieszenie prawa do renty rolniczej.

Córka wnioskodawczynie wraz z mężem M. K. zamieszkują osobno od wielu lat, od czasu zawarcia związku małżeńskiego w 1988 r. prowadzą osobne gospodarstwo domowe.

Wnioskodawczynie już od 1994 r. nie była w stanie pracować w gospodarstwie rolnym z uwagi na stan swojego zdrowia. Wnioskodawczynie leczyła się ortopedycznie z powodu schorzeń kończyn dolnych – zwyrodnienia stawów kolanowych. Przebyła wymianę - protezoplastykę obydwu kolan. Rozpoznano u niej nowotwór piersi lewej, zakończony jej amputacją i leczeniem chemioterapią. Ponadto rozpoznawano u niej: dyskopatię lędźwiową wielopoziomową z radiculopatią; chorobę zwyrodnieniową stawów biodrowych; kamicyę pęcherzyka żółciowego; nadciśnienie tętnicze.

(...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

w J. orzeczeniem z dnia 26 czerwca 2014 r. postanowił zaliczyć U. K. do znacznego stopnia niepełnosprawności na stałe.

W 1994 r. również mąż wnioskodawczynie S. K. przebywał już na rencie inwalidzkiej i od tego czasu w gospodarstwie rolnym swojej żony nie pracował.

(...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

w J. orzeczeniem z dnia 11 lipca 2014 r. zaliczył S. K. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do 31 maja 2016 r.

Od czasu wydzierżawienia gospodarstwa rolnego M. K., utrzymywał on nieruchomości rolne w stanie niezbędnym do otrzymywania dopłat rolnych, a więc jedynie je wykaszal raz w roku. Dopłaty za te nieruchomości pobierał M. K.. W ostatnim czasie natomiast na części tych działek zasadził kukurydzę. Podatki za te wydzierżawione nieruchomości opłacał S. K..

Dowód:

- dokumentacja medyczna przedłożona przez wnioskodawczynię przy odwołaniu – k. 5-21,
- zeznania świadka S. K.,
- zeznania świadka M. K.,
- przesłuchanie wnioskodawczynie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została w sposób dostateczny obalona przez żadną ze stron.

Ponadto Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków S. K. i M. K. oraz wnioskodawczynie U. K., uznając je za spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniające.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie U. K. należy uznać za uzasadnione.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1403

ze zm.) wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą.

Zawieszenie wypłaty dotyczy:

- 1) części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy,
- 2) emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w części równej 95% emerytury podstawowej

- i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia; ilekroć w ust. 3 i 5-7 jest mowa o zawieszeniu wypłaty w całości, w połowie albo w jednej czwartej - rozumie się odpowiednio zawieszenie wypłaty tej części świadczenia, jej połowy albo jednej czwartej (ust. 2 art. 28).

Wypłata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9-11 (art. 28 ust. 3).

W myśl art. 28 ust. 4 powołanej ustawy uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

b) jego zstępnym lub pasierbem,

c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,

d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 ze zm.) zasady zwrotu nienależnie pobranych świadczeń oraz ustalania odsetek za opóźnienia w wypłacie świadczeń określają przepisy emerytalne oraz przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (art. 52 ust. 2).

W myśl art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia (art. 138 ust. 2).

Ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych

w tym zakresie stanowi, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4

tej ustawy. Przepis art. 28 ust. 4 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników należy interpretować w zgodzie z art. 6 pkt 1 i 3,

w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym. Powyższe prowadzi do wniosku,

że własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego, które obecnie pozostają poza sferą stosunku ubezpieczenia społecznego rolników i są prawnie obojętne przy objęciu ubezpieczeniem, nie mogą mieć wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko (i zależy) od zaprzestania działalności rolniczej, zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej

(por. uchwała SN z 6 maja 2004 r., II UZP 5/04 OSNP 2004/22/389, wyrok SN z 20 września 2005 r., III UK 77/05, LEX nr 276349, wyrok SN z 10 stycznia 2007 r., III UK 121/06, LEX nr 948794, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2009 r., sygn. II UK 46/09, wyrok SN z 18 stycznia 2012 r., II UK 82/11, LEX nr 1163001).

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 5 marca 2014 r., III AUa 1348/13, stwierdził, że wypłata części uzupełniającej emerytury lub renty rolnika nie powinna ulec zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1, 3 i 6 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, gdy ubezpieczony faktycznie nie prowadzi działalności rolniczej.

W rezultacie należy przyjąć, że własność lub posiadanie gospodarstwa rolnego pozostają poza sferą ubezpieczenia społecznego rolników, a więc nie mogą mieć wpływu na wysokość pobieranych świadczeń, a uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko od faktycznego zaprzestania działalności rolniczej.

Sąd Okręgowy na podstawie przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego ustalił, że wnioskodawczyni U. K. pomimo tego, że 20 grudnia 2004 r. zawarła umowę dzierżawy ze swoim zięciem M. K., czyli osobą wymienioną w art. 28 ust. 4 pkt 1 b i d ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie prowadziła działalności rolniczej na wydzierżawionych gruntach.

Przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników umożliwiają pobieranie w pełnej wysokości świadczenia emerycie lub renciście w sytuacji, gdy jest on nawet właścicielem gospodarstwa rolnego, ale grunty te zostaną wydzierżawione. Wyjątek stanowią okoliczności wydzierżawienia gruntów osobom najbliższym, a więc małżonkowi emeryta lub rencisty, jego zstępny lub pasierbowi, osobom pozostającym z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, bądź też małżonkom zstępnego lub pasierba bądź osoby pozostającej z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym.

Sąd ustalił, że mimo iż umowa dzierżawy została zawarta z małżonkiem zstępnego, a więc z zięciem wnioskodawczyni, to jednak ani U. K., ani jej małżonek S. K. nie pracowali w gospodarstwie rolnym.

Z uwagi na stan zdrowia nie mogli już w tym czasie pracować na spornych gruntach rolnych. Faktycznie wydzierżawiona nieruchomość była koszona przez M. K., z tego tytułu otrzymywał on dopłaty rolne. Wprawdzie podatek rolny wbrew umowie opłacał mąż wnioskodawczyni, ale ta okoliczność nie przesądza o ustaleniu, kto faktycznie prowadził działalność na wydzierżawionych gruntach rolnych.

Podstawą ustalenia, że emerytura wnioskodawczyni nie przysługuje

w pełnej wysokości jest wykazanie, że działalność rolnicza była prowadzona przez wnioskodawczynię, czy też jej męża. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwala zaś na poczynienie takich ustaleń.

W rezultacie Sąd uznał, że skoro wnioskodawczyni nie prowadziła działalności rolniczej na spornym gruncie, w stosunku do niej nie istnieje nadpłata 100 % części uzupełniającej świadczenia i dodatku pielęgnacyjnego za okres od 1 marca 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. w kwocie 83.584,32 zł i w związku z tym wnioskodawczyni nie jest zobowiązana do zwrotu na rzecz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego kwoty 33.629,34 zł za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. jako świadczenia nienależnie pobranego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz w oparciu o powołane wyżej przepisy prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.